

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnieniem i z przesyłką pocztową 3 zł. za granicą 6 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 groszy CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz millimetr, przed tekstem i w tekście 20 groszy, za tekstem 10 groszy. — W numerach świątecznych oraz w prowincji o 25%, zagranicą o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 50187.

**Ciepłe czapki
Kaftany
Kamizelki
Szale
Kalosze**

**NA JESIEŃ!
NA ZIMĘ!**

POLEGA
O. KAUCZ
ZAMKOWA 8.

w wybor. gatunku
po
niskich cenach.

WIELKA ZABAWA W OGNISKU KOLEJOWEM.

Na opuszczone dzieci Domu Dzieciątka Jezus w Wilnie przy ul. Subocz 16 urządziła się w niedzielę dn. 16-go listopada b. r. w salach „Ogniska Kolejowego” (Kolejowa 19) staraniem urzędników kolei, poczt i telegrafu:

- 1) Od godz. 3 ciej do 6-jej popoł. zabawę dla dzieci z udziałem chóru Seminarjum Królowej Jadwigi, przedstawieniem scenicznym, loterię fantową i zabawami dziecięcymi pod kierunkiem uczenia tegoż seminarjum.
- 2) Wstęp na zabawę dla dzieci 50 gr. przy wejściu. Losy w loterii fant. 25 gr.
- 3) O godz. 7-jej koncert wokalnie-muzyczny z udziałem: W.W. P.P. Artystów: Pastówny, Wiślańskiej, Bemba, Leszczyńskiego, Olszewskiego, kwintetu ork. symf. kolejowej pod dyrykcją p. Czerniawskiego, chóru „Drużyny Kolejowej P. Z. K.” pod dyr. p. Zywin Białobrzęskiego, chóru Sem. Król. Jadwigi i in.
- 4) Po koncercie zabawa taneczna przy twórcze orkiestry policyjnej z loterią fantową, bufetem w zarządzie komitetu i innymi niespodziankami.
- 5) Wstęp na koncert i zabawę 2 zł. za zaproszeniami, które będzie można nabyć przy wejściu.

Za komitet: St. Brzezińska, Konopkowa, Sobocińska, Sobocki, Czerniawski, Filipowicz.

E. MIESZKOWSKI

UL. MICKIEWICZA 22

P. & C. Habig, Borsalino (r. zat. 1857), Pichler (myśliwskie), Hütkel (pluszowe), Halban, Pless i wiele in.

KAPELUSZE i CZAPKI MĘSKIE.

Na zimę! wielki wybór kapeluszy pluszowych.

SALON KAPELUSZY

„Nouvelle de la Mode”

Trecka № 1, front wejście od ul.

Stale zaopatrzone
w najstrojniejsze
ka elusze.

Co tydzień ostatnie modele
Paryża, Wiednia i inne.

Przyjmują się zamówienia różnych fasonów

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Przed rekonstrukcją gabinetu.

Wczoraj rano prezes rady ministrów p. Grabski przyjął posła Thugutta, który przedstawił mu szereg postulatów dotyczących zakresu działania, jaki by mu odpowiadał w razie wstąpienia do rządu. W razie zasadniczego uzgodnienia poglądów premiera z poglądami pos. Thugutta, kombinacja ta stałaby się bardzo prawdopodobną. — Stanowisko ministra spraw wewnętrznych p. Grabski ofiarował pos. Józefowi Chacińskiemu, prezesowi sejmowego klubu Chrześcijańskiej Demokracji, ten jednakże na wieczornej konferencji odmówił przyjęcia teki. Sprawa zatem pozostała otwartą.

W ciągu popołudnia i wieczorem premier prowadził dalsze rozmowy na temat rekonstrukcji gabinetu. Główny szkopuł stanowi obsadzenie teki ministra spraw wewnętrznych. Po odmowie pos. Chacińskiego sprawa ta stała na razie na martwym punkcie. Wymieniane są wprawdzie rozmaite nazwiska, są to jednak tylko domysły, lub plotki.

Pos. Stanisław Thugutt w rozmowie z naszym korespondentem oświadczył, że zasadniczo uzgodnił swoje warunki z poglądami premiera w sprawie współpracy w rządzie, jednakże wejście do gabinetu uzależnia od obsadzenia innych tek, a głównie od tego, kto zostanie ministrem spraw wewnętrznych.

O stan wyjątkowy na kresach.

Na posiedzeniu komisji administracyjnej poseł Zwierzyński żądał, aby na najbliższym posiedzeniu wzięto pod uwagę wniosek Związku Ludowo-Narodowego o wprowadzenie na kresach wschodnich stanu wyjątkowego. Przewodniczący tej komisji pos. Putek przyrzekł uczynić żądaniu temu zadość.

Z obrad sejmowych.

Porządek dzienny wczorajszych obrad sejmów nie zawierał żadnych momentów ostrzejszych. Dlatego też obrady płynęły spokojnie. Jedną tylko sprawą wywołała tylko żywsze zainteresowanie, a mianowicie: żądanie wydania sądom posłów Okonia i Roguszcza. Po dyskusji sejm odmówił wydania posła Roguszcza, natomiast postanowił wydać pos. Okonia za przemówienie na wiecu, w którym pos. Okoń wzywał chłopów do oporu przeciw zarządzeniom władz i namawiał do bicia posłów z innych stronnictw, na skutek czego pobito 2 osoby.

Uznanie dla Reymonta.

Z powodu otrzymania przez powieściopisarza Władysława Reymonta nagrody Nobla, poseł Witos wystosował do znakomitego pisarza następujący list: „Cześć Panie. Z wielką dumą i radością przyjęliśmy dzisiaj wieść o przyznaniu panu przez Szwedzką Akademię Naukową nagrody Nobla za Pańską powieść „Chłopi”. Szczęśliwi się czujemy, że Pański talent, będąc wyrazem geniuszu polskiej rasy, wywalcza dla Polski ponownie chwaly pełne miejsce, wśród wielkich narodów świata.

Szczerze i radość nasza jako przedstawicieli chłopów, są tem pełniejsze, iż pański geniusz twórczy ujawnił się w całej pełni w dziele opiewającym dolę i niedolę, twarde i ciężkie, a jednak bujne życie polskiego chłopca. Chłop polski rozumie jednak swój dług wdzięczności wobec pana, to też stawia Pana w rządzie bardzo drogich swych przyjaciół. Życzymy Panu długich lat zdrowia i twórczej owocnej pracy, przyczem pozostajemy z wyrazami bardzo wysokiej cześci i poważania”.

Wincenty Witos.

Ambasada francuska w Warszawie.

PARYŻ, 14.XI. (Pat). Rada Ministrów uchwaliła podniesienie poselstwa francuskiego w Warszawie do rangi ambasady. Do-

tychczasowy poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Francji p. Andrzej de Panafieu został mianowany ambasadorem.

Rezerwy kobiece.

WARSZAWA, 14.XI. (AW). W piątek odbyło się zebranie komitetu przysposobienia rezerw kobiecych na wypadek wojny. W Komitecie tym łączą się te organi-

zacje kobiece, które w programie swym mają przygotowanie kadr kobiecych do pomocniczej pracy w wojsku.

Uroczystości warneńskie.

SOFJA, 14.XI. (Pat). Dnia 10 b. m. w rocznicę zgonu króla Polskiego i Węgier Władysława Warneńczyka odbyło się uroczyste poświęcenie kamienia pamiątkowego na mogile króla. Na uroczystości obecni byli przedstawiciel króla Borysa, członkowie rządu, posłowie, członkowie konsulatu Polski i Węgier, delegacji polskiej i węgierskiej. Po dokonaniu przez duchowieństwo poświęcenia kamienia po przemówieniu przedstawicieli króla muzyka odegrała hymn żałobny. Przemówienia wygłosili posłowie węgierski i polski przy okrzykach zebranych tłumów na cześć Bułgarii i króla Borysa oraz na cześć króla Władysława Warneńczyka i Polski. Wojsko przeddefilowało przed mogiłą. Po uroczystości włościanie wsi Władysława zaprosili do siebie biorących udział w uroczystości przedstawicieli rządów i delegatów. Wieczorem odbył się bankiet.

Stosunki polsko-niemieckie.

DORTMUND, 13.XI. (Pat). Minister Streseman wygłosił tu wielką mowę, obejmującą całokształt polityki zagranicznej Rzeszy. Między innymi o stosunkach polsko-niemieckich minister Streseman powiedział co następuje: Co się tyczy naszych wschodnich sąsiadów, to Polska po długoletnich uciążliwych rokowaniach podpisała w Wiedniu w dniu 30 czerwca niemiecko-polską konwencję w sprawie obywatelstwa i opcji. Konwencja ta usuwa szereg momentów mogących być źródłem za-

targów, które to momenty dotychczas szczególnie ciążyły nad niemiecko-polskimi stosunkami i były powodem wielokrotnych starć. Rządy polski i niemiecki rozważają możliwość zawarcia niemiecko-polskiego układu handlowego. Z naszej strony nie mamy nic przeciwko zawarciu prowizorium handlowego, opartego na zasadzie obustronnego, największego uprzywilejowania, z ważnością na kilka miesięcy, nie dłużej jednak, jak do dnia 1 czerwca przyszłego roku.

Sprawy gdańskie.

WARSZAWA, 14.XI. (A. W.). Rząd polski postanowił wystąpić do Ligi Narodów ze skargą na orzeczenie wysokiego komisarza Ligi w Gdańsku p. Mac Donnella,

który przekroczył zakres swych kompetencji. 9 b. m. p. Mac Donnell wydał decyzję, w której m. in. znajduje się taki ustęp: „Gdańsk jest państwem w międzynarod-

wem znaczeniu tego wyrazu, i jako taki jest upoważniony do używania terminów, które fakt ten uwidoczniają.”

GDANSK, 14.XI. (A. W.) Wysocki komisarz Ligi Narodów wydał decyzję w sprawie udziału Gdańska na kongresach międzynarodowych. Według decyzji komisarz stwierdza raz nazawsze, że w każdym poszczególnym wypadku przedstawiciele Gdańska, złączeni sobie wzięć udział w kongresach i zjazdach międzynarodowych, zwracać się powinni do organizacji danego kongresu lub zjazdu nie bezpośrednio, lecz za pośrednictwem delegata Polski.

Życie ekonomiczne.

G I E Ł D A.

WARSZAWA, 14.XI. (A. W.). Warszawska giełda urzędowa (w złotych). Dolar 5,17, Przekazy: Nowy York 5,18¹/₂, Londyn 24,10 — 24,09, Paryż 27,52¹/₂ — 27,51, Wiedeń — 7,32¹/₂, Praga 15,52¹/₂, Włochy 22,58¹/₂, Belgja 25,18, Szwajcjarja tranzakcyj nie było, sprzedaż 100,50, kupno 99,50, milionówka 0,71—0,72, bonny złote 0,95—0,96—0,95, pożyczka złota 6,50—6,40, dolarowa 3,46—kolejowa 8,50—8,30—8,70, Tendencja naogół mocniejsza, dla Włoch słabsza.

Akcje: Bank Handlowy w Warszawie — 6,00, Bank Kredytowy 0,38, Warszawskie T-wo fabryk cukru 3,78 — 3,75, Rudzki 1,38, Ostrowieckie 6,75 — 6,85 — 6,80, Starachowice 2,28 — 2,20. Tendencja słaba.

Gdzie jest najdrożej?

Główny Urząd Statystyczny obliczył, iż wyższe niż w Warszawie są koszty żywności w Bielsku i Królewskiej Hucie, natomiast we wszystkich innych miastach Polski koszt żywności jest niższy niż w Warszawie.

Najtańszymi miastami są: Zamosć (68,4) Rzeszów — i Kołomyja.

Następnie idą: Równe (70,6), Łuck, Kowel, Kielce, Płock, Radom, Piotrków, Grodno, Pabjanice, Włocławek, Zawiercie, Dąbrowa Górnicza, Częstochowa, Białystok, Tomaszów Mazowiecki, Lwów, Kraków, Pińsk, Baranowice, Brześć n/B., Toruń, Grudziądz, Inowrocław, Bydgoszcz, Kalisz i Sosnowiec.

Droższymi od powyżej wymienionych miast, lecz tańszymi od Warszawy (100) okazują się miasta: Będzin, Poznań, Gniezno, Katowice, Łódź i Wilno. (98,5).

egzekwowanie podatku majątkowego.

Zapowiedziana przez premiera p. Grabskiego w Sejmie ustawa o upoważnieniu rządu do egzekwowania podatku majątkowego drogą poboru ziemi od właścicieli ziemskich, jest już w projekcie opracowania i w najbliższej przyszłości ma wejść pod obrady Rady Ministrów. Projekt przewiduje ustanawianie delegatów rządowych dla przedsiębiorstw, w których rząd obejmuje portfel akcji. Pobór akcji ma się odbywać w tym stonku, w jakim zaległy podatek stoi do wartości majątku przedsiębiorstwa.

Flota handlowa.

GDANSK, 13 XI. (A. W.) Min. Przemysłu i Handlu zakupiło dla marynarki handlowej wsteczni gdańskiej na dogodnych warunkach holownik. Będzie on największy z poród posiadanych przez Polskę i ma być przeznaczony dla Gdyni.

Przez boczną furtkę.

Jak nie można przez wejście frontowe—należy spróbować przez boczną furtkę. Jest to zasada, której nie od dziś hołduje nasza „mniejszość”, ta palestyńska, a pod jej wpływem cała lewica, przesiąknięta bezwiednie może do szpiku kości etyką żydowską.

Był czas — po upadku rządu „Większości Narodowej”, rządu Witosa — Dmowskiego — kiedy na czele gabinetu lewicowego stanął młody p. Thugutt. Było to całkiem zgodne ze zwyczajami parlamentarnymi: lewica obaliła rząd pravicowy — lewica formuje swój rząd i bierze zań całkowitą odpowiedzialność. Ale p. Thuguttowi nie udało się pozyskać większości, by stworzyć gabinet, wobec tego inicjatywa przeszła do rąk p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Tak powstał rząd pozaparlamentarny, rząd p. Grabskiego, początkowo istotnie noszący cechy do pewnego stopnia bezpartyjnego, fachowego.

Od pierwszej niemal chwili powstania tego rządu rozpoczyna się krecia robota lewicy w celu utracenia kolejno niemiłych jej ministrów i przemycania, że tak powiemy „przez kuchenne wejście” swoich ludzi. Tak usunięci zostali Soltan, Sosnkowski, Zamoycki, na którego miejsce „czasowo” wszedł p. Skrzyński, przyczem p. Grabski zapewniał solennie, iż p. Skrzyński pozostanie na tem stanowisku najdalej do końca wakacji sejmowych. Tymczasem obecnie o ustąpieniu min. spraw zagranicznych mowy już niema, natomiast aktualną stała się zmiana całego szeregu innych ministrów, przyczem wysuwane przez lewicę kandydatury mają charakter w wysokim stopniu partyjny i w stosunku do prawicy wprost prowokacyjny.

Największe zaniepokojenie budzi niewątpliwie kwestja wstąpienia lub nie wstąpienia do rządu pos. Thugutta. W ciągu jednego roku kandydatura p. Thugutta wypływa oto po raz trzeci: pierwszy raz przed sformowaniem się gabinetu p. Grabskiego, kiedy miał stanąć na czele rządu jako prezes ministrów, po raz wtóry przed wakacjami, gdy objąć miał tę rolę spraw zewnętrzných. Wtedy atoli jako równoważnik wysuwana była druga kandydatura, pos. St. Grabskiego ze Związku Ludowo-Narodowego na stanowisko ministra oświaty. Dziś ta sprawa uważana jest za nieaktualną, natomiast kandydatura p. Thugutta popierana jest usilnie przez jakiegoś nam bliżej nieznanego czynnika, do tego stopnia iż dla niego specjalnie stworzone ma być stanowisko vice-premjera i ministra bez teki (jak gdybyśmy za mało mieli ministrów).

Nikt nie odmawia p. Thuguttowi zdolności, jego list otwarty do byłych swych kolegów z Wyzwolenia zrobił w swoim czasie jak najlepsze wrażenie nawet w kołach niesympatyzujących z nim politycznie.

To nie oznacza jednak, iż p. Thugutt stał się pravicowcem, on sam tego nigdy o sobie nie powiedział.

Jedno co mu przyznać można, iż jest on uczciwym lewicowcem, który zdobył się na odwagę wy-

wilną wytknięcia swym kolegom partyjnym wszelakich lajdactw, które się tam zagnieżdżyły, za co zresztą wystąpić musiał z klubu, którego był przewodniczącym. Uczciwość osobista posła Thugutta jest niewątpliwie dość rzadkim na naszej lewicy przymiotem, nie stanowi jednak bynajmniej gwarancji, iż poprowadzi on powierzone sobie sprawy w pożądanym przez nas i uważanym za słuszny kierunku. A, że lewica również nie przyjmuje zań odpowiedzialności, co wynika chociażby z faktu ustąpienia jego z klubu, ustąpienia, które równało się wykluczeniu, więc niezrozumiałą jest obecnie wogóle ta kandydatura.

Tu należy zwrócić uwagę jeszcze na jedną, bardzo doniosłą okoliczność: p. Thugutt, jako wice-premjer, żąda dla siebie bardzo szerokiej pełnomocnictw w sprawach dotyczących mniejszości narodowych, oraz w sprawach uprzywilejowania kresów, które mają być wyjęte z pod kompetencji ministra spraw wewnętrznych.

Co się tyczy punktu pierwszego—mniejszości narodowych—byłoby to bardzo niebezpieczny precedens stworzenia specjalnego ministerstwa dla poszczególnych narodowości, na wzór ministra żydowskiego, jakiego miała np. Litwa, i którego z wielkim trudem zdołała się pozbyć. Przypuszczać należy, iż po p. Thugucie po podobne stanowisko wyciągnął by rękę... Grünbaum.

Co się tyczy punktu drugiego—spraw kresowych — tam bardziej jesteśmy temu przeciwni, gdyż oznaczałoby to wyodrębnienie naszych ziem z reszty dzielnic polskich, stworzenie jak gdyby nowego odrębnego organizmu jeżeli już nie państwowego, to administracyjnego, podczas gdy my widzimy sanację naszych oplakanych istotnie stosunków jedynie w najściślejszym połączeniu z całością Rzeczypospolitej. Dla tego też przeciwni jesteśmy stworzeniu jakiegoś podsekretariatu stanu dla ziem wschodnich, co dopiero jeżeli zamiast podsekretarza ma być minister, a jednocześnie wice-premjer. Rychło patrzeć jak uszczęśliwieni zostaniemy całym ministerstwem do spraw kresowych.

Tak przedstawia się nam sprawa pod względem zasadniczym. Pod względem praktycznym nierozumiemy dla czego właśnie p. Thugutt ma być powołanym do sanacji ziem wschodnich, których nie zna wcale. Jedno wiemy o nim, iż jest on zwolennikiem polityki narodowościowej, która zapewne chociażby stosować u nas, wierzając, jak wszyscy teoretycy, nieznanący naszego kraju i stosunków miejscowych, w istnienie tu jakichś zagadnień, czy nawet walki narodowościowej, podczas gdy to, co się dzieje pod firmą ruchu białoruskiego, jest czystej wody bolszewizmem i nie oczywiście wspólnego z jakimiś narodowymi dążnościami białorusinów niema.

Powierzenie kierunku administracji dzielnic wschodnich p. Thuguttowi oznaczałoby narażenie nas na szereg nowych eksperymentów politycznych rozpętanie nowych, zwalczających się: wzajem sił i pogrążenie w odmęcie chaosu. J. O.

Z Sejm u.

WARSZAWA, 14.XI. (Pat) — 162 gie posiedzenie Sejmu. Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu pomiedzy innymi przyjęto projekt ustawy o opłatach stempowych, które mają płać spółdzielnie. Ustawa ta ma wejść w życie dnia 1 kwietnia 1925 r. Przyjęto projekt ustawy o pobieraniu od dłużników byłych rosyjskich banków ziemskich włościańskiego i szlacheckiego podatku na pokrycie kosztów administracyjnych, związanych z likwidacją tych banków na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjęto nowelę do dekretu o tymczasowych przepisach widowskich. Nowela uprawnia ministra spraw wewnętrznych do wydawania przepisów o opłatach za cenzurowanie obrazów kinematograficznych. Pos. Putek refero-

wał sprawę trzech żądań prokuratorji wydania pos. Okonia. Izba uchwaliła przychylić się do żądania prokuratorji. Następnie zgodnie z wnioskiem referenta postanowiła nie wydawać posła Roguszcza. Odesłano do komisji ochrony pracy projekt ustawy o upoważnieniu min. przem. i hand. do wydania jednolitych na cały obszar państwa przepisów o zakładaniu urzędzenia i ruchu fabryk prochu i materiałów wybuchowych. Przyjęto projekt ustawy o środkach ochronnych przeciw zarazie stądniejszej u koni. Przyjęto poprawki Senatu zmieniające dekret o urzędach ochrony lasów. Wreszcie Izba uchwaliła kresować dwie nowe komisje a mianowicie komisję reform rolnych, liczącą 31 członków, oraz komisję

emigracyjną złożoną z 15 członków. Pos. Czapiński motywując nagłość wniosku w sprawie utworzenia uniwersytetu z językiem wykładowych ukraińskim wyowiada się przeciw projektowi rządowemu i oświadcza, że założenie uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie powinno się stać pierwszym ważnym krokiem do zgodnego współżycia obu narodów. Przeciw nagłości przemawiał pos. Chrucki znajdując, że w obecnej chwili i sytuacji motywowanie tego wniosku wydaje się spóźnionem. Nagłość wniosku odrzucono. Pos. Piotrowski motywuje nagłość wniosku w sprawie zwijania szkół

Konwent senjorów.

WARSZAWA, 14.XI. (Pat). Na posiedzeniu konwentu senjorów ułożono program pras sejmowych na najbliższy tydzień. Z kolei poruszono losy ustawy o Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie swego czasu przez sejm uchwalonej. Na wniosek marszałka postanowiono spowodować uchwalenie wniosku, wzywającego rząd do ogłoszenia pierwszej ustawy, uchwalonej jeszcze w roku ub. Z kolei p. marszałek zawiadomił że wpłynęło pismo od p. ministra spraw

Komisja oświatowa.

WARSZAWA, 14.XI. (Pat). Sejmowa komisja oświatowa w zakończeniu dyskusji w sprawie podwyższenia opłat uniwersyteckich przyjęła wniosek pos. Sokolnickiej i Kujawskiego w brzmieniu następującem: Wobec otrzymania przez komisję oświatową zapewnienia, że ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego nie ogra-

Komisja komunikacyjna.

Na interpelację pp. Zagajewskiego i Bartla oznajmił minister Tysza, że przebudowę linii War-

Władysław Reymont laureatem nagrody Nobla.

Jak donosi Pol. Ag. Tel. została przyznana nagroda Nobla w dziedzinie literatury polskiemu powieściopisarzowi Władysławowi Reymontowi.

Według zasiągniętych przez nas wiadomości, Szanowny autor „Chłopów” jest obecnie rekonwalescentem po przebytej chorobie i w najbliższych dniach udaje się z Warszawy do Nicei, wobec czego wątpliwe, czy będzie mógł osobiście udać się na uroczystość do Sztokholmu, mającej się odbyć dnia 10 grudnia r. b.

Prasa szwedzka żywo interesuje się życiorysem laureata, dowodem czego, że pismo kobiece „Idun” zwróciło się z prośbą do prezesa Syndykatu Dziennikarzy w Wilnie p. Konst. Bukowskiego o nadesłanie fotografie żony Wł. Reymonta, co też zadość uczynione zostało.

Dzienniki Esclair i Figaro podnoszą znaczenie przyznania nagrody Nobla pisarzowi polskiemu Reymontowi, wskazując na konieczność spopularyzowania jego dzieł we Francji.

Po Sienkiewiczzu i Curie-Skłodowskiej, jest to trzecia nagroda, jaka polacy zdobyli z zapisu Nobla.

Wileński Syndykat Dziennikarzy na wniosek swego Prezesa na posiedzeniu w dniu 14 b. m. postanowił wysłać gratulacyjną depeszę do laureata. L.

Przegląd prasy.

Rekonstrukcja gabinetu, dymisje ministrów, przeróżne kandydatury osób ze świata politycznego na opróżnione i nowo-twórzzone stanowiska, głosowanie nad votum nieufności dla rządu, — to aż nadto żywego tematu dla prasy. Tak więc „Piast” pi-ze:

„Szereg listów, nadsyłanych do redakcji z żądaniem podjęcia przez Sejm rewizji konstytucji, w kierunku wzmocnienia władzy prezydenta Republiki, w kierunku ograniczenia nietykalności poselskiej, z żądaniem silnej władzy, porządku, sprawiedliwości i szerokiej reform społecznych, jak reforma agrarna, reforma samorządów, musi każdego, dbającego o los Ojczyzny obywatela, natchnąć otuchą w lepszą przyszłość. Od kogoż te głosy pochodzą? Od chłopca małego i średnio rolnego, od osadnika, od robotnika-emigranta z Francji, od inteligenta ze wsi i miasteczka i t. d. Jestto ogromnie dodatni objaw, dodatni, bo domaganie się reform, któreby wyszły państwu na korzyść, idzie od dołu”.

Jak więc rozstrzygną się te sprawy, zapytuje „Kur. Warsz.”

„Pewna część prasy, wyrażając zapewne w ten sposób opinie stronnictw, pragnęłaby, aby dymisja trzech ministrów utatowała p. przesowemu rady ministrów przesunąć się na lewo. Oczywiście, wzwana ta nie wyraża wrażenia na p. Grabskim. Gdyby nawet, czego nie mamy prawa przypuszczać, miałby on do tego jakąkolwiek skłonność, to zatrzymałby w porę... p. minister skarbu. Kto, jak kto bowiem, ale p. minister skarbu wybornie rozumie, że jasna, bezsporna, stanowcza bezstronność rządu, jest niezbędną rękojmią zaufania do niego tych war-tw społecznych, bez których współżycie nie mogło być w przeszłości i nie będzie w przyszłości mowy o opanowaniu niezmierznie ciężkiego położenia skarbowego i ogólnego-gospodarczego”.

Więc też pomimo codziennie zapowiadanego zakłócenia kryzysu, trwa on w dalszym ciągu.

i stanowisk nauczycielskich. Nagłość wniosku za którą wypowiedział się również minister Miklaszewski przyjęto, a wniosek odesłano do komisji. Wreszcie przyjęto nagłość wniosku o wydaniu ustawy o ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Po odczytaniu interpelacji marszałek oznajmia, że na podstawie zgody stronnictw przyszedł tydzień będzie wolny od plenarnych posiedzeń,—lecz ma być tygodniem wyczerpanej pracy w komisjach. Następne posiedzenie Sejmu odbędzie się we wtorek 25 b. m.

Konwent senjorów.

zagranych z prośbą, aby posłowie wyjeżdżający do centrów emigracyjnych przed swym wyjazdem, wchodzili w kontakt z ministerstwem, a zagranicą z placówkami polskimi. Wreszcie p. minister przedstawił plan budowy hotelu sejmowego, którą ma finansować P. K. O. W tej sprawie konwent udzielił marszałkowi odpowiednich pełnomocnictw, potrzebnych dla zawarcia umowy z P. K. O.

Komisja komunikacyjna.

nieza liczby odroczeń dla opłat w szkołach akademickich do lat 10-iu oraz przekazuje selekcy słuchaczy potrzebujących ulg organizacjom młodzieży i uwzględnia ich opinie, tudzież rozdziela opłaty na raty, komisja przyjmuje wyjaśnienia m-stwa W. R. i O. P. do wiadomości.

Komisja komunikacyjna.

szawa—Bełzec—Lwów znacznie konsorejum angielskie z wiosną.

Pan Cat oskarża!..

W N-rze piątkowym „Słowa” p. Cat zamieszcza artykuł wstępny, którego treść, jak zwykle, niejasna, układ zagmatwany. Zdaje się, iż autorowi chodzi o wyodrębnienie pod względem administracyjnym ziem wschodnich, przez ustanowienie specjalnego podsekretariatu stanu, co na ogół zgadza się z „krajowym” kierunkiem tego pisma. Oryginalnym w tem jest tylko niesłychany tupet, z jakim p. Cat, niezem prokurator, oświadcza: „Oskarżamy naszych posłów”. W końcu zaś:

„Zadamy od posłów Ziemi Wileńskiej wyraźnej odpowiedzi, czy się z opinią społeczeństwa naszego solidaryzują, czy też po cichu ją zwalniają”.

Przedewszystkiem pytanie: o jakich posłów chodzi? Jeżeli o tych z „Wyzwolenia” i 16-ki, to nie mamy prawa i możności w ich imieniu odpowiadać, natomiast co się tyczy posłów z „Osemki”, to możemy uspokoić p. Cata, że nigdy, nikogo po cichu nie zwalczali i nie zwalczają, że leżą się najsumienniejsz z opinią społeczeństwa, tylko że obawiamy się, iż opinja ta wręcz przeciwną jest temu, czego pragnie „Słowo”. Dowodem tego wynik ostatnich wyborów do sejmu, podczas których stronnictwo, do którego zalicza się „Słowo”, nie przeprowadziło ani jednego posła. Wolno oczywiście panu Catowi w imieniu własnem i swych bardzo nielicznych przyjaciół politycznych wypisywać co się żywnie podoba — papier jest cierpliwy. Jakim prawem jednak występuje w imieniu „opinji społecznej” która go niczem absolutnie do tego nie upoważniała? Oskarża i poucza ludzi obdarzonych zaufaniem ogółu, pod każdym względem stojących bez porównania wyżej od niego? Na to jedna tylko może być odpowiedź: im większe zero, tem bardziej są nadyma. Jot.

stępowania, nie tylko w stosunku do innych stronnictw i własnych interesów partyjnych, ale przedewszystkiem w stosunku do interesów państwa. Związek Ludowo-Narodowy głęboko rozumie swą odpowiedzialność, jako największego, najstarszego i najdojrzałego stronnictwa w kraju i parlamencie, wobec państwa i dlatego nie zwykł dostosowywać się do cudzych życzeń, lecz przywykł słuchać jedynie własnego rozumu i sumienia. Wbrew też oczekiwaniom innych stronnictw polskich, które odrazu i ze względów ubocznych zdecydowały głosować przeciwko wnioskowi mniejszości narodowych, po gruntownej debacie nad sytuacją w państwie, postanowił dać wyraźny dowód, że umie wnieść się ponad przemijające względy i interesy partyjne i wystąpić przeciwko próbie obalenia rządu, która kryła się za wnioskami mniejszości narodowych”.

Zaś „Goniec Krak.” dodaje:

„O ile chodzi o pierwsze znaczenie, to nie należy z wyniku głosowania wyciągać zbyt optymistycznych wniosków dla pozycji gabinetu p. Grabskiego. Stronnictwa polskie głosowały za rządem z różnych powodów. Przedewszystkiem nie chcieli głosować za wnioskami, zgłoszonymi przez grupy wyraźnie antypaństwowe. To był motywy dla wszystkich prawie polskich stronnictw. O ile zaś chodzi o stronnictwa nie mające zaufania do działalności gospodarczej i finansowej rządu, to te chcą przejść jak najprędzej do rzeczowej krytyki tej działalności przy rozpatrywaniu preliminarza budżetowego w komisji budżetowej”.

A to solidarne wystąpienie przeciwko głosom burzycieli naszej państwowości jest bądź co bądź objawem odatnim, gdyż, jak dowodzi: „Gon. Krak.”

„Po raz pierwszy wszystkie polskie stronnictwa, o ile chodzi o stosunek do rządu, znalazły się razem i to przeciw mniejszościom narodowym. Trzeba w tem widzieć triumf zasady polskiej większości, triumf tej zasady, że o tem, kto ma Polską rządzić, tylko Polacy winni rozstrzygać”.

Naturalnie, każdą sprawę można ująć w sposób, jak mówi lapidarnie nasze przysłowie, „wykrećciwszy kota ogonem”, więc też i „Kur. Lwow.” podaje ją w odpowiednim zabarwieniu.

„Ratować gabinet Grabskiego, znaczyło przerwać całą dotychczasową wojnę podjazdową i ofensywną przemienić na paradoksalny sojusz. Prawica musiała głosować przeciw wnioskowi Ukraińców i komunistów, ale też głosowaniem swym udowodniła, że cały atak poprzedni na min. Skrzyńskiego był takim samym nonsensem, jakim był wczorajszy wniosek komunistów”.

W ten sposób dziwny zbieg wypadków zmusił ją do ukarania samej siebie. Jak wobec wczorajszego faktu wyglądając będzie nowa ofensywa, rozpoczęta przez całą prasę pravicową przeciwko „bolszewickim” pomyłom Grabskiego? Przeciwnie każdy, choćby najbardziej nieświadomy obywatel rozumie, że państwo podatki ściągać musi i że najwięcej własnie ściągnąć trzeba od najbogatszych”. L.—e.

Sejm i Rząd.

Komisja spr. zagr.

WARSZAWA, 13.XI. (Pat.) — Sejmowa komisja spraw zagranicznych po wysłuchaniu referatu posła Dąbkiego przyjęła projekt ustawy w sprawie ratyfikacji konwencji między Polską a S. S. S. R. o pośpiesznej, osobowej i towarowej komunikacji. Następnie, zgodnie z referatem pos. Szabki (Z. L. N.) komisja przyjęła projekt ustawy w sprawie ratyfikacji układu polsko niemieckiego o obrocie prawnym oraz projekt ustawy o ratyfikacji układu między Polską a Niemcami w sprawach opiekuńczych.

Pertraktacje gabinetowe.

Dzień dzisiejszy nie przyniósł ostatecznego rozwiązania kwestji zmian w gabinecie. Jak donosi „Kurier Czerwony” do kompetencji p. Thułuta, jako wice przewodniczącego Rady Ministrów, należącej do niego zagadnienia polityki w stosunku do mniejszości narodowych i zagadnienia administracji na kresach. Działy te byłyby wyjęte z pod kompetencji ministra spraw wewnętrznych.

Pisma donoszą, że przed złożeniem dymisji przez min. Darowskiego premier Grabski w szeregu rozmów nakłaniał go do pozostania na stanowisku. Na gruncie sejmowym czynione są jeszcze usiłowania w tym kierunku.

Konferencja ministerjalna.

W czwartek pod przewodnictwem min. Hübnera, z udziałem niemal wszystkich ministrów i szeregu wyższych urzędników administracyjnych, odbyły się narady w sprawie nadania wojewodom kresowym specjalnych pełnomocnictw na czas przejściowy, celem podniesienia sprężystości władz na kresach.

Sprawy wojskowe.

Dnia 13 listopada p. minister spraw wojskowych gen. Sikorski przyjął przewodniczącego wojskowej komisji sejmowej pos. Mączyńskiego i odbył z nim konferencję na temat najżywniejszych ustaw wojskowych, rozpatrywanych obecnie przez sejm. Między innymi omówiono rządowy projekt ustawy o organizacji najwyższych władz wojskowych, który to projekt po rozpatrzeniu przez Radę Ministrów został wniesiony do Sejmu i który rząd nadal podtrzymuje. Ustalono, iż rozpatrzenie projektu przez wojskową komisję sejmową nastąpi z końcem bieżącego miesiąca. Na konferencji powyższej przewidywano możliwość zaproszenia w czasie dyskusji nad projektem ustawy również osób, stojących po za rządem i sejmem.

Nominacja.

Jak donosi „Przegląd Wieczorny”, rząd polski zwrócił się do rządu sowieckiego o agremencie dla p. Kętrzyńskiego, b. Dyrektora Dpt. Politycznego M. S. Z., który objąć ma stanowisko posła polskiego w Moskwie.

Sądy przysięgłych.

Institucja sądów przysięgłych funkcjonuje na całym obszarze Rzeczypospolitej, na podstawie porządkowych ustaw państwaborczych, oprócz Kongresówki. Obecnie komisja prawnicza sejmu powołała do życia podkomisję w celu rozważenia projektu rządowego o rozszerzenie instytucji sądów przysięgłych na Królestwo. Rozważania te mają donieść znaczenie, gdyż takie lub inne postawienie sprawy na gruncie Królestwa poniekąd przesądza ustrój instytucji sądów przysięgłych w całym państwie w chwili ujednostajnienia ustroju sądownictwa.

W podkomisji prawniczej ujawniły się dwa prądy: tendencja zachowania w czystości starodawnej zasady absolutnej przewagi ławy przysięgłych (p. Smiarowski, Lieberman, Pidhurski), oraz tendencja ustalenia bliższego kontaktu między pierwszymi sędziowskim i obywatelskim, w celu usunięcia znanych wad sądów przysięgłych (p. Piechocki, p. S. Dobrzański). Pierwszy z tych prądów zyskał większość w podkomisji i po tej linii pójdą dalsze jej prace.

Zorganizowany napad żydów na klub białoruski w Wilnie.

Dnia 13 b. m. o godz. 10-ej wieczorem do lokalu klubu białoruskiego przy ul. Wileńskiej wdarła się zorganizowana grupa około 50 osób złożona wyłącznie z żydów i gdy jedni zaczęli niszczyć sprzęty i urządzenia wewnętrzne, drudzy rzucili się na znajdujących się w klubie Prezesa Tymczasowej Rady Białoruskiej Dr. Pawlukiewicza i p.p. Wolejkę i Znamierowskiego i innych. Napadniętych pobito w sposób bardzo dotkliwy. Gdy w obronie stanął obecny w klubie jeden z oficerów rezerwy, żydzi dowiedziawszy się, że mają do czynienia z oficerem polskim zaczęli krzyżeć: „bić oficera polskiego” i rzucili się na niego z łaskami i pięściami. W czasie demolowania lokalu i znęcania się nad członkami klubu żydzi dali kilka strzałów rewolwerowych na szczęście nie raniąc nikogo. Na przybyłego na odgłos strzałów policjanta żydzi rzucili się i dopiero przybyły silniejszy oddział policji bagnietami uderzył w drzwi i uwolnił napadniętych. Na miejscu policja aresztowała kilkunastu uczestników napadu. Są pewne dane, iż napadu dokonali „komsomolcy” żydowscy, na rozkaz władz sowieckich, którym nie na rękę jest Tymczasowa Rada Białoruska, stojąca na gruncie państwowości polskiej. Mówią, że inspiratorami napadu są jakoby członkowie Wileńskiego Narodowego Komitetu Białoruskiego działającego według dyktanda z Mińska.

Liczba aresztowanych wczoraj wynosiła 10 osób. Śledztwo niewątpliwie wykaże zarówno cel jak charakter niebываłego w naszych stosunkach napadu.

Bolszewicy uprowadzili trzech żołnierzy straży granicznej.

Z powiatu dunilowickiego nam donoszą, że bolszewicka straż graniczna na odcinku pow. dunilowickiego pochwyliła onegdaj trzech żołnierzy korpusu ochrony pogranicza z bronią w rękę i uprowadziła przemocą w głąb sowieckiego terytorjum. Ze strony dowództwa korpusu przeprowadzone zostało śledztwo i poczyniono kroki celem wyswobodzenia uwięzionych żołnierzy K. O. P.

Kronika wileńska.

Wiadomości kościelne.

— **Z Ostrzej Bramy.** Tegoroczne nabożeństwo Opieki Matki Boskiej w Ostrzej Bramie rozpocznie się dziś 15 listopada i trwać będzie według dawnego zwyczaju przez cały tydzień aż do niedzieli 23-go listopada włącznie.

Porządek nabożeństwa w kościele i kaplicy Matki Boskiej następujący: w kościele: prymaria o g. 6 1/2 rano. Wotywa w niedzielę o g. 9 ej rano, w dni powszednie o 10 ej r. Suma w niedzielę o g. 11 ej rano. Nieszpory w sobotę i niedzielę o g. 4 ej po połudn. w kaplicy Matki Boskiej Msza św. z nauką dla Litwinów o g. 6 ej rano Uroczysta Msza św. śpiewana o g. 8 ej rano Msza św. zwykła w dni powszednie o g. 11 tej rano, Uroczysta Litanja z nauką o g. 5 ej po poł.

— W niedzielę t. j. 16 listopada o godz. 9 z rana wyruszy Procesja Członków Apostelstwa Modlitwy z Kościoła św. Kazimierza do Ostrzej Bramy, celem uproszenia sobie macierzyńskiej Opieki Najświętszej Marii Panny. Po Mszy św. odprawionej w intencji Członków będzie okolicznościowe kazanie.

Urzędowe.

— **Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy** prosi nas o zamieszczenie następującego komunikatu: Zarząd Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Wilnie powołując się na zarządzenie Ministra Pracy i Op. Społ. z dnia 13.X. 24 r. (Monitor Nr. 286) wzywa wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe, górnicze, hutnicze, handlowe, komunikacyjne i przewozowe oraz inne zakłady pracy, choćby na zysk nie obliczone, a prowadzone w sposób przemysłowy, o ile zatrudniają powyżej 5 robotników, do zarejestrowania się do dnia 23.XI r. b. w biurze Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Wilnie (Zawalna 2 lokal Państwa Urzędu Pośrednictwa Pracy), gdzie są wydawane formularze rejestracyjne i udzielane bliższe informacje.

Niewykonanie powyższego obowiązku pociągnie za sobą odpowiedzialność karną na mocy art. 34 Ustawy z dn. 18.VII 24 r. (Dz. Ust. 67 poz. 650).

Z miasta.

— **Wykupowanie świadectw przemysłowych.** Wileńska Izba Skarbowa podaje do wiadomości, że świadectwa przemysłowe, oraz karty rejestracyjne na rok 1925 winny być wykupione najpóźniej do dnia 31 grudnia 1924 r.

Wysokość opłat za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne zależy od miejscowości.

Miasto Wilno zaliczone jest do miejscowości I klasy, miasta i miasteczka: Głębokie, Holszany, Mejszagola, Oszmiana, Swir, Święciany i Troki zaliczone są do

miejscowości klasy III, wszystkie inne miejscowości w obrębie okręgu Wileńskiej Izby Skarbowej do IV klasy.

— **Więcej porządku na ulicach!** Jeden z czytelników naszych pisze nam: W imieniu obywateli ulicy Legionów i przyległych do niej ulic, apeluję do p. Komisarza Rządu, aby wydał jak najprędzej zarządzenie w sprawie postawienia chociażby parałacarni, a także urządzenia chodnika koło koszar, bo zaczynając od budynków intendyury aż do końca Sadyby Koszarowej—chodnika wcale niema. Przejście wieczorem, a zwłaszcza po deszczu, po tym odcinku nie tylko jest nieprzyjemne, ale wprost niebezpieczne, bo w ciemnościach przechodnie wpadają w jamy z wodą, potykają się o kamienie, pnie i korzenie drzew. Przytem zaznaczam, że na ulicy Legionów odbywa się codziennie ruch znaczny do godziny 10, gdyż wiele młodzieży uczącej się wraca z wykładów akademickich i innych uczelni.

Z życia stowarzyszeń.

— **Wice stronnictwa Chr. Dem.** W niedzielę, dnia 16 listopada r. b. o godz. 1 p.p. w lokalu Centrali Chrześcijańskich Związków Zawodowych przy ul. Sw. Janki 3 odbędzie się wiec stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji. Przemawiać będą: ks. poseł Olszański, p. mec. Engel i inni.

— **Stowarzyszenie Cechu Mistrzów i Mistrzów Krawców** w Wilnie i prosi swych członków na zebranie dnia 16 listopada r. b. o g. 5 p.p. w lokalu M. Piecha Zamkowa 10. Sprawa podniesienia cen przez Ch. Zw. Krawców.

— **Z Tow. Prawniczego.** W dniu 16 listopada 1924 r. o g. dzinnie 4 1/2 w gmachu Sądów w Sali Posiedzeń Sądu Apelacyjnego pok. 201 odbędzie się posiedzenie Towarzystwa prawniczego im. Ignacego Danilowicza w Wilnie. Na porządku dziennym: Projekt Ustawy o samorządzie miejskim. Zagajenie Prorektora Państwowego. Przemówienia profesora U.S.B. p. F. Bossowskiego i Kazimierza-Marji Krzyżanowskiego.

— **Z Wileńskiego Koła Radjotechników.** Dowiadujemy się, że posiedzenia Wileńskiego Koła Radjotechników odbywają się w lokalu Stowarz. Techników Polskich przy ul. Wileńskiej, 33 co środy, o godz. 8.30 wiecz. Na porządku dziennym ostatniego posiedzenia zostało zdecydowane, zapraszanie na zebranie Koła Opiekunów radjoklubów młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli organizacji radjoramatorskich. Kolo przystąpiło do omawiania sprawy zorganizowania w Wilnie ogólnego kursu radjotechnicznego, któryby w przeciągu kilku miesięcy umożliwił sferom inteligentnym

poznanie zasad radjotechniki oraz nabywanie praktycznych umiejętności obsługi aparatów.

— **T-wo „Rozwój”** podaje do wiadomości, że mająca się odbyć zabawa w dniu dzisiejszym zostaje odwołana.

Jednocześnie przypominamy, że w nadechodzący poniedziałek 17.XI b. r. o godz. 7 wieczorem, jak zwykle — odezwy życzliwe.

Sprawy akademickie.

— **Zabawa w Ognisku.** Dziś w sobotę o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się zabawa w Ognisku Akademickim (Wielka 24). Wstęp dla członków Br. Pom. i gości.

— **Loterja Fantowa Tygodnia Akademika.** Z Warszawy dochodzą nas wiadomości o wielkiem powodzeniu loterii „Tygodnia Akademika”.

Zainteresowanie publiczności loterią w Warszawie jest ogromne. W pierwszym i drugim dniu ciągnięcia sprzedano w samej Warszawie około 100.000 losów.

Jak wiemy część losów wygrywających fanty Rady Naczelnej znajduje się w podród losów sprzedawanych w Wilnie. Zostały one wylosowane z podród ogólnej ilości losów wygrywających fanty Rady Naczelnej przez specjalną komisję w obecności notariusza. To też nie dziwnego, iż i u nas w Wilnie tak jak i w Warszawie losy są rozehwytywane i przypuszczalnie w najbliższych dniach zostaną całkowicie rozprzedane. Nabywać je można w sobotę (dzis) w cukierni Sztrala (róg Tatarskiej), Sztralla Mickiewicza 22, oraz w Switeziance wszędzie od godz. 11—1 pp. i od 4—7 1/2. Wydawanie wygranych rozpocznie się w dn. 23 b. m. w jednej z sal w mieście, o czem nastąpi osobne ogłoszenie.

Odezwy.

— **„Państwo Konstytucyjne”** — ua ten temat w sobotę d. 15 listopada o godz. 7 ej wieczorem wygłosi odczyt p. Jan Wiściecki w Domu Ludowym P. M. S. przy ul. Zarzecha 5. Wstęp bezpłatny.

— **Odczyt na Antokolu.** W niedzielę 16 b. m. o g. 12 1/2 w południe (po sumie) w Demu Ludowym Polskiej Macierzy Szkolnej im. Piłtra Skargi na Antokolu (Antokolska 44) ks. kap. Śledziwski wygłosi odczyt p. t. „O współpracy”. Wstęp wolny.

Sprawy kolejowe.

— **Zapomoga dla pracowników kolejowych.** Podana przez miejscowe dzienniki wiadomość o przyznaniu pracownikom kolejowym doraźnej zapomogi zwrotnej na zakupy zimowe w sumie 100 zł. jest pozbawiona wszelkiej podstawy.

Natomiast dowiadujemy się, że związki kolejowe wystąpiły do p. ministra kolei z prośbą wypłacenia pracownikom kolejowym jednomiesięcznej pensji jako zaliczki zwrotnej w ciągu 6 miesięcy.

P. Minister decyzję swą uzależnił od stanowiska p. Ministra Skarbu.

— **Moskaniowie dla emerytów.** Rozporządzeniem Ministerstwa Kolei polecono Dyrekcjom wypłacić wszystkim emerytom dodatek miejscowi obliczony na zasadach ogólnych.

— **Bilety dla aspirantów.** Wszystkim nowoprzyjętym aspirantom (kandydatom na urzędnika) Ministerstwo Kolei zezwoliło wydawać bezpłatne bilety jazdy.

Zarządzenie powyższe, nie dotyczy tych funkcjonariuszów nowoprzyjętych, którzy nie zostali zaliczeni, na zasadzie posiadanych studiów, do klasy IX, jako aspiranci i nie odbywają tak zw. kursów fachowych przy Ministerstwie Kolei.

— **Zebranie P. Z. K.** W piątek 21 listopada o godz. 18 w Sali Centrali Związków Zaw. Chr. ul. 5to Janki 3 (dawniej Nr. 21) odbędzie się ogólne zebranie kolejarzy zwołowane przez P. Z. K. w sprawie uprzywilejowania kolei i przeniesienia w związku z tem kolejarzy na kontrakt i pozbawienia emerytury.

Z prasy żydowskiej.

— **Akcja przeciwko podatkowi obrotowemu „Tog”** № 261 za miesiąc artykuł nawołujący do soli-

Wiadomości telegraficzne.

— Rząd polski ma wystąpić do Rady Ambasadorów z notą w sprawie spławu na Niemnie i w sprawie realizacji konwencji kraj-pedkiej Litwa Kowieńska zwleka z załatwieniem tych spraw, co w wysokim stopniu godzi w interes gospodarczy Polski i tych państw, których obywatele zainteresowani są w eksploatacji terenów w Polsce i w Rosji.

darnej akcji ludności żydowskiej przeciwko podatkowi obrotowemu. „Tog” pisze, iż nie dość jest składać oddzielnie podania i skargi przeciwko wymiarowi tego podatku. „Trzeba stworzyć ruchome komisje, któreby szły od sklepu do sklepu i pomagały kupcom w pisaniu podań. Prócz tego wszystkie przesadne fakta muszą być zbierane w miejscowych i warszawskich żydowskich i polskich gazetach. Trzeba rozpocząć systematyczną walkę z podatkiem obrotowym, który rujnuje przeważnie kupca i jest fundamentem drożyzny.”

Czyżby „Tog” uważał, że na mocy „przesadnych”, a więc niezgodnych z prawdą faktów da się wyrzucić presję na min. Skarbu. Co prawda i takie metody bywają stosowane.

— **Teatr Polski (Lutnia).** „Wice i Wacek”, ta humorystyczna komedia w której Przybylski tak dosadnie maluje życie naszej szlachty, jej serdeczność i brawurę, grana będzie dziś i jutro.

— **Przedstawienia szkolne.** Wobec ogromnego zapotrzebowania na bilety, „Dziady” będą grane dla młodzieży szkolnej dziś i jutro o godz. 3 m. 30 po poł. po raz ostatni.

— **Z operetki.** Wiktorja Kawecka w „Królowej brylantów” cieszy się ogromnym powodzeniem. Miłośnicy operetki mają rzadką sposobność słyszeć w Wilnie tę najznakomitszą primadonnę, której głos dźwięczy potężnie i mile i nie nie stracił z swych rzadkich zalet. Obok W. Kaweckiej zbiera huczne oklaski M. Dowmunt. Dziś i jutro „Królowa brylantów”.

— **Poranek muzyczny.** Najbliższy poranek muzyczny w niedzielę 16 go b. m. o godz. 12 ej w pol. w Teatrze Polskim, pozwoli nam usłyszeć świeżo-pozyskanych śpiewaków: Liljan Zamorska, Miocysława Perkowicza i Konstantego Krugowskiego.

— **Popis szkoły W. Kwiatkowskiej** odbędzie się dziś w Teatrze Wielkim o godzinie 4 ej po poł.

— **Zniżki dla inteligencji pracującej.** Dyr. teatrów w porozumieniu z Zarządami odnośnych instytucji — postanowiła: 1) udzielać zniżki 40% dla inteligencji pracującej, 2) kredytować bilety teatralne pracownikom, przyczem bilety te będą również zniżone o 40% od cen normalnych, z tem zastrzeżeniem, że kasjerzy danej instytucji przy wypłacie pensji potrącać będą należność za pobrane bilety.

Instytucje, które zainteresują się niniejszym, zechcą skierować swych przedstawicieli w celu omówienia szczegółów do Dyrekcji Teatrów.

— **Włóczor deklamacyjny „Kola Polonistów”** U. S. B. Dowiadujemy się, że wielce utalentowana deklamatorka pani Kazimiera Rychterówna, dzięki zabiegom zarządu „Kola Polonistów U. S. B.” zapowiedziała swój występ w sali Śniadeczek w lokalu Uniwersytetu na dzień 23-go b. m. Wygłoszone będą poezje wielkich romantyków, przedstawicieli „Młodej Polski” i dzisiejszej twórczości. Dochód przeznaczony na cele „Kola Polonistów”.

Różne.

— **Podziękowanie.** Zarząd Koła Polskiej Macierzy Szkolnej im. T. Kościuszki, wyraża podziękowanie firmie „J. Zawadzki” za ofiarowane 26 książek do biblioteki Kola.

— **Podziękowanie.** W imieniu Ochotny Im. Jezus, składa serdeczne „Bóg zapłać” wszystkim, którzy swą pracą i ofiarą przyszyli z pomocą w kwiecie dnia 28 X r. b. Dochód ogólny wyniósł 1.211 złot. 30 gr., wydatki 37 zł. 40 gr., zysk czysty 1.193 zł. 90 gr.

Komitet Ochrony.

— **Kradzież konia.** Dnia 13 go b. m. przy ul. Wilkomierskiej Nr. 78, skradziono konia na sakodę Rudomica Aro na. Wartość konia 150 złotych. (a)

WYPRZEDAŻ

wszystkich towarów po cenach niżej własnego zakupu

w DOMU HANDLOWYM

„Wacław Nowicki”

Wilno, ul. Wielka 30 (były 60)

została przedłużona do 1-go grudnia r. b.

Pozostało do wyprzedania część konfekcji i galanterji.

Paltá zimowe damskie i suknie, większa ilość damskiego i męskiego **obuwia i kaloszy.**

Nadeszły już pierwsze transporty towarów zagranicznych. Parasole (z Królowca), krawaty (z Wiednia), Paltá męskie (z Londynu).

Nowe szczegóły napadu na plebanję w Kiemieliszkach.

Z Kiemieliszek otrzymujemy następujące szczegóły o niestychanym mordzie dokonanym na osobie miejscowego proboszcza ks. Baniewicza. Jak się okazuje informacje jakie do Wilna podeszły nie były ścisłe a zwłaszcza fałszywie przedstawiały kwestję jakoby zamordowany kapłan posiadał jakieś oszczędności w złocie i srebrze. Wbrew pierwotnej wiadomości, że bandyci pochycili ks. Baniewicza w mieszkaniu okazuje się, że mordercy ofiarę swą ujęli na dziedzińcu. Dogańemu i wytarzanemu w

blacie na dziedzińcu X. Baniewiczowi, bandyci już w mieszkaniu skrupowali powrozami szyję, ręce z tyłu i jedną nogę, w pałak, poczem wymuszali odeń miejsce schowania „złota”, bijąc go po piersiach, żołądku i głowie pogrzebaczem z taką siłą, że obdukcja zwłok stwierdziła masę uderzeń z odciskami na ciele. W trakcie takiej męczarni proboszcz niezego nie mógł oczywiście ukrywać i z całą szczerością wyznał, że pieniądze, ani cenneści nie posiada, natomiast wzamian za pozostawienie go przy życiu, oddawał bandytom całą swoją majątność w inwentarzu żywym i martwym. A gdy w ten sposób przez przeszło dwie

godziny, męczony, jeszcze nie umierał, miał być obłany i spalony, gdyż w tym celu zażądali od skrupowanej służącej butelkę nafty; atoli projektu tego bandyci zaniechali, natomiast skrócili ciężkie chwile charezącego krwią (powybijano zęby) proboszcza przez oduszenie go własną koszulą. W piśniach wileńskich czytaliśmy: „Po dokonaniu zbrodni bandyci spłodowali całe mieszkanie, zabierając wiele monet złotych i srebrnych, złoty zegarek i t. d. Prawda, spłodowali całe mieszkanie i znaleźli cenneści takie: 15 do 20 złotych polskich, i marną zegareczynę! (złotego zegarka nie posiadał).

Oto cały sukces bandytów, jak

w tym wypadku, tak i we wszystkich poprzednich napadach na plebanję! Ztąd wniossek, że przy napadach na plebanję nie o cenneści chodzi bandytom w zasadzie, lecz raczej o wykonanie nakazów z krwawego wschodu: uderzyć pastersów, by się rozproszyli owce.

Jeden z bandytów, miejscowy parafjanin (miła owczarnia!) został już schwytany w Opsie; aresztowano również kilku innych osobników, oraz kobietę, która nabyła w Kiemieliszkach cztery lampki elektryczne, następnie — służąca z fotografii pozwała głównego herolda, zbiegłego z więzienia, bandytę Rysia, grasującego w pow. Święciańskim. Jest nadzieja, że przy dob

rej woli uczestniczących w pościgu i badających, mordercy i uczestnicy napadu zostaną wyłapani i poniosą zasłużoną karę, o ile z aresztu... nie zbiegną... J. S.

FRANCUSKIE MYDŁA PERFUMERJI „SIROLE“ zmiękczają skórę, nadają delikatny kolor twarzy. — ŻĄDAC WSZĘDZIE. Dr. A. ARONWALD Choroby wewnętrzne i chirurgiczne. Przeprowadził się na ul. Zawalną 14. Przyjmuje od 9—11 i od 4—6. Niezamownym ustępstwa.

Tow. Akc. „AMADA“ Gdańsk. SZTUCZNE MASŁO marki „PRIWAT“ fabryki „AMADA“ GDAŃSKIE MASŁO znane w mieście pod nazwą: GDAŃSKIE MASŁO niezem nie odróżniająca się od prawdziwego śmietankowego masła: ani jakością, ani smakiem, ani kolorem, ani użytecznością. „Amada Priwat“ najlepszy podarunek dla rozumnych i oszczędnych gospodyń. „Amada Priwat“ doskonale dla pieczywa niezbędnie dla kuchni. „Amada Priwat“ zamienia we wszystkich wypadkach śmietankowe masło. „Amada Priwat“ znakomite dla tartinek. „Amada Priwat“ ceną o połowę tańsza. Wstrzegajcie się fałszyfikatorów i żądajcie tylko „AMADA PRIWAT“ (z fabryczną marką). Jeneralne przedstawicielstwo na rejon Wileński „SPÓŁKA WILEŃSKA“ „HANDEL IMPORTOWY“ Willno, Zawalna 27, telef. 746. Adres telegr. „Handlimp“ Wilno.

„POLBUT“ wytworzona na OBUWIA w więzieniu na Łukiszkach w WILNIE poleca mocne gwarantowane i wykintus OBUWIE, (oraz przyjmuje wszelką reperację) znacznie taniej od cen rynkowych, oraz posiada dział meblowy wyrobów koszykarskich. Sprzedaż za gotówkę i na raty. Bonifraterska 10. Tel. 496.

Na Raty Rowery, maszyny i gramofony na dogodnych warunkach poleca firma „Uniwersal“ ul. URZĘDNIKOM I WOJSKOWYM SPECJALNY RABAT. Latarki kieszonk. baterejki i żarówki.

FIRMA „EXPRESS“ WILNO, ul. Portowa 7 Poleca PILSNIANKI NAJLEPSZEGO GATUNKU.

Kino-Teatr „HELIOS“ ul. Wileńska 38. Tylko dziś i jutro! Największa atrakcja Paryża! „Kobieta na rozdrożu“ Wielki film! 12 aktów 2 serje razem! Film, o którym mówi cały świat, ilustr. Przeszło 1000 baletnic i tancerek. 30 artystów głównych. Miljardowa wystawa! PRZEWYŻSZA WSZYSTKO DOTYCHCZAS WIDZIANE! Początek o godz. 5 oś. s. 10. Tylko dla dorosłych.

KINO TEATR „POLONJA“ Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan. Dział premiera! Wybitne arcydzieło sezonu przed wojny 1924—25 roku. Lumiarze ekranu „Jan Moźżuchin i Natalja Lisienko“ w potężnej 8 akt. tragedji wielkiego artysty A Dumasa (oj. Wystawa oszalałajaca! Ostatnie słowo pomysłowa). W sobotę i niedzielę od godz. 2 do 5 po południu ceny biletów niższe od 1 złotego.

KI „LUX“ Mickiewicza № 11. Dziś „CZARNA GWIAZDA“ czyli „CZŁOWIEK BEZ TWARZY“ dram sensacyjnej w 7 w. aktach. Akt. 1. Cudowne działanie promieni Z., akt. 2. Wszechpotężny „Um“ arcykapłan sekty „Tauryków“, akt. 3. Centralne więzienie „Czarna gwiazda“, akt. 4. W szponach marynarzy, akt. 5. Próba ucieczki więźniów, akt. 6. Szański plan „Człowieka bez twarzy“, akt. 7. Sądzenie. Policja, wywiadowcy, marynarze, więźniowie i in.

CZY CHCIECIE GRUNTOWNIE POZBYĆ SIĘ PODAGRY I REUMATYZMU? Reumatyzm jest straszłą, obszernie rozwiniętą chorobą, nie szczędzi ni bogacza ni biedaka, szuka swojej ofiary zarówno w pałacu, jak i w chacie. Mnóstwo jest dolegliwości, pod postacią których objawia się ta choroba. Wiele cierpień mianują nazwami chorób przeróżnych — wszystko to jest nic innego, jak rozległa choroba reumatyzm. Czy to występujące bóle w członkach i stawach, opuchnięcia ich, wykrzywienia dłoni i stóp, drgania, kłócia, darcia i łamania w różnych częściach ciała, czy zaś osłabienie oczu, wszystkie te objawy są skutkiem reumatyzmu i podagr. cierpienia. Różnokształtny jest obraz tej choroby i dlatego też istnieje mnóstwo różnorodnych środków leczniczych, miedykamentów, mikserek, maści i t. d., które zalecają cierpiącej ludzkości. Większość tych środków nie jest w stanie uleczyć, najwyżej przynoszą one ulgę czasową. My zaś zalecamy coś rzeczywiście prawdziwie skutecznego. Przynosimy pewną pomoc. Nasza kuracja jest skuteczna, działa szybko. By więcej zwolenników zdobyć, postanowiliśmy każdemu, kto do nas napisze, wysłać próbę i nadzwyčaj ciekawą poczynającą broszurkę o stosowaniu tych środków ZUPEŁNIE DARMO. Kogo więc dręczy ból, kto chce bezpiecznie i gruntownie i szybko się wyleczyć, niech napisze dziś: August Märzke, Berlin-Wilmersdorf Bruchsalerstrasse 5. Abt. 344.

Administrator rolnik kawaler teoretycznie i praktycznie wszechstronnie wykształcony we wszystkich gałęziach gospodarstwa, przemysłu rolnego oraz leśnictwie, szuka posady na ordynarję lub procenta. Zgłoszenia: Zarządy pocztą Cieszanów Małop. 2. Dom (osobnik) do sprzedania na dogodnych warunkach. Zakretowa 1 od 1—4 po poł. 1. Do sprzedania niedrogo pianino J. Jasińskiego 10, m. 3 d. 3 6 pop. Franciszek Piłko, zam. przy ul. Nowogrodzkiej 10, m. 19 przeprowadził się na ul. Piłkowskiej 5, m. 2. Rzeczy p. Józefa Skoryny są u niego.

Mieszkania 2 zgłazane rejestrujemy BEZPŁATNIE posiadamy solidnych lokatorów z warancją Dom H. Kom. „ZACHETA“ Portowa 6 D.

czeczyna (kawaler) lat 29 poszukuje posady jak to: szwajcara, kurjera, woźnego, lub jakiejś innej pracy, zgodzi się na wyjazd, posiada chlubne świadectwa, łaska we oferty pod adresem Szwalska ul. 5 m. 4 dla W. F.

Od czasu 2-miesięczne daleko na utrzymanie za wynagrodzeniem Zgłoszenia sub „Pils“ w Redak. j.

Od najmiej inteligentnej rodzinie trzy pokoje umeblowane z przedpokojem, usługą, stółwaniem. Warunki od umowy. Zwierzyniec, Fabryczna 32 m. 5. Od 11 do 4 pp.

Okazyjnie do sprzedania gabinetowy fortepian Szpitalna 7 m. 4 w pobliżu Zawalnej. 2. Potrzebna praktyczna kucharka do prowadzenia jadalni ul. Wielka 22 Cukiernia „Zdrowie“.

FIRMA CHRZEŚCJAŃSKA D.H. „BŁAWAT WILEŃSKI“ Wileńska Nr. 31. KAMGARNY KRAJOWE I ZAGRANICZNE, MATERJAŁY PŁASZCZOWE DAMSKIE I MĘSKIE, TKANINY BIELIŻNIANE I FLANELE, KOŁDRY I ROZMAITE PODUSZKI. Przyjmujemy zamówienia ze swego materiału na płaszcze, garnitury i kostjumy męskie i damskie, oraz na mundurki i płaszcze dla uczniów wszystkich szkół i bieleżni męską. Wykonanie solidne i niedrogo. 2.

Obwieszczenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie Antoni Sitarz, zamieszkały w Wilnie, przy ulicy Św. Michałskiej № 8, zgodnie z art. 1030 U.P.C., ogłasza, iż w dniu 20 listopada 1924 r., o godzinie 10 rano w Wilnie przy ulicy Zawalnej № 22 m. 1 odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego Borysa Lifszyca, składającego się z różnych wyrobów żelaznych, oszacowanego na sumę złotych 2.042.

Komornik Sądowy (—) A. SITARZ.

Obwieszczenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie Antoni Sitarz, zamieszkały w Wilnie, przy ulicy S-to Michałskiej pod № 8, zgodnie z art. 1030 U.P.C., ogłasza, iż w dniu 22 listopada 1924 roku, o godzinie 10 tej rano w Wilnie przy ulicy Zawalnej № 22 m. 1 odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego Gustawa Sznfelda, składającego się z umeblowania i naczyń kuchennych, oszacowanego na sumę złotych 619.

Komornik Sądowy (—) A. SITARZ.

Drzewo opałowe suche (suchopitne), brzożowe, olehowe i in. na raty dostarcza skład drzewa D. MARGOLISA ul. Pijarska 2 (za Zielonym mostem na lewo przed tartakiem Szejnlika obok kościoła św. Rafała). Dla instytucji i urzędników specjalny rabat. 1.

Akuszerka DOKTOR Marja Petruszewiczowa powróciła i wznowiła przyjęcia. Choroby kobiece. W. Puhulanka 14 m. 19. Przyjęcia 5—7.

A. Choromańska Choroby jamy ustnej szczerne zęby na złocie i kauczuku Róg pl. Napoleona (były Murawjowa) i ul. Biskupiej № 10 od 8 — 9 1/2 3—6.

KOBIETA-LEKARZ Dr. Piotrowicz Jurczenko Ordynator Szpitala Sawioz Choroby skórne i weneryczne ul. Zawalna Nr. 22 Przyjmuje wyłączenie panie od godz. 2 1/2 — 4 po poł.

Dr. Leon Ginsberg Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej, od 8 1/2 do 11 1/2.

Dr. Czesław Koneczny Chirurg jamy ustnej. Choroby zębów. Sztuczne zęby. (Wojskowym i urzędnikom na raty.) Mickiewicza 11 (gdzie kino), od 10—12 1/2 i od 4—6.

Dr. Blumowicz choroby weneryczne, syfilis i skórne. ul. Wielka 21. 9—11 3—7.

Dr. Med. KAPŁAN Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wileńska 11, Telef. 640.

Dr. medycyny B. SZYRWINDT Choroby: skórne, weneryczne, syfilis. Wielka 19. 10—1 i 4—7.

D-r. POPILSKI Choroby skórne i weneryczne. W. Puhulanka 2, róg Zawalnej 10—1 i 5—7. Akuszerka Okuszkó Zwierzyniec, ul. Stara 14 m. 2. Przyjm. od 9—6. Udziela porad. 14. D-r. J. Bernsztejn Choroby skórne, weneryczne, syfilis i moczopłciowe. Przyjmuje 9—1pp, i 4—9w. ul. Mickiewicza 28—5.

ARTYKUŁY GOSPODARCZE: OLIWĘ NICEJSKĄ ESENCJĘ OCTOWĄ SPIYTUS SKAŻONY OLIWĘ PALENIA ARTYKUŁY do RANIA BIELIZNY MASTYKĘ do PODEŁÓG PASTĘ do OBUWIA PRAWDZIE MYDŁO MARSELSKIE. Polecają Hurtowo-Detal. Sklepy, T-wo J. B. SEGALL S-ka Akc. 1) ul. Trocka 7, 2) ul. Zamkowa 26, 3) ul. Ad. Mickiewicza 5.